

Dorota Wojtyto, Szymon Berski, Dariusz Rydz

Politechnika Częstochowska

Wydział Inżynierii Produkcji i Technologii Materiałów

Instytut Przeróbki Plastycznej i Inżynierii Bezpieczeństwa

al. Armii Krajowej 19, 42–200 Częstochowa,

e-mail: berski.szimon@wip.pcz.pl; rydz.dariusz@wip.pcz.pl

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE W KONTEKŚCIE OCENY PRZEBIEGU PROCESU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ

Streszczenie. W artykule przedstawiono wyniki badań dotyczące oceny przebiegu procesu zarządzania ryzykiem w administracji samorządowej w kontekście zarządzania kryzysowego. Wskazano poziom poszczególnych rodzajów zagrożeń, w tym: naturalnych, technicznych i społecznych. Następnie dokonano analizy stanu obecnego procesu zarządzania ryzykiem w wybranych jednostkach administracji samorządowej na szczeblu województwa, powiatu i gminy oraz wskazano kierunki udoskonaleń w tym zakresie. Kluczowym elementem pracy było określenie związku pomiędzy występowaniem zagrożeń, zarządzania ryzykiem, a kształtowaniem się ogólnego poziomu bezpieczeństwa publicznego. W artykule wykorzystano między innymi wyniki badań ankietowych. **Słowa kluczowe:** zarządzanie ryzykiem, zarządzanie kryzysowe, administracja samorządowa, bezpieczeństwo publiczne.

PUBLIC SECURITY IN THE CONTEXT OF THE ASSESSMENT OF RISK MANAGEMENT PROCESS AT THE LOCAL GOVERNMENT

Abstract. In the article the results of research of the assessment of the risk management process at the local government in terms of crisis management were presented. As well the level of the different kind of threats: natural, technical and social was indicated. Then the current condition of the risk management process was analysed in the chosen local government units (voivodeships, districts and communes) and the improvement directions in this field was indicated. The main element of this work was definition

relationships between threats, risk management and formation the overall level of the public security. In article the survey research results were used.

Keywords: risk management, crisis management, local government, public security.

Wprowadzenie

W dobie pogłębiającego się rozwoju cywilizacyjnego spowodowanego w głównej mierze procesami globalizacji i integracji ekonomicznej, zauważa się potrzebę zwrócenia szczególnej uwagi na zmiany zachodzące w środowisku bezpieczeństwa publicznego. Dynamika i intensywność współczesnych zagrożeń, a zwłaszcza ich różnorodność wymusza konieczność ich systematycznego monitorowania i analizy. To z kolei ma ścisły związek z zadaniami z zakresu zarządzania ryzykiem. Ryzyko jest bowiem determinowane poprzez rodzaj i charakter zagrożenia. Nowo pojawiające się zagrożenia, często o charakterze niekonwencjonalnym, mają wpływ na nowy kształt bezpieczeństwa ludzi, mienia i środowiska (poziom bezpieczeństwa narodowego).

Zagadnieniami z zakresu bezpieczeństwa publicznego w aspekcie sytuacji kryzysowych, a ściślej – zarządzania kryzysowego zajmuje się administracja rządowa i samorządowa. Jednym z elementów jej działalności jest zarządzanie ryzykiem. Pomimo faktu, że w zakresie bezpieczeństwa narodowego jest ona stosunkowo nową dziedziną, to obecnie nabiera coraz większego znaczenia, właśnie w kontekście nowo pojawiających się zagrożeń. Celem zarządzania ryzykiem jest odpowiednie przygotowanie się na występowanie sytuacji kryzysowej, minimalizowanie strat, jakie ona generuje i zaimplementowanie odpowiednich rozwiązań, które umożliwiłyby jej zapobieganie. Zauważa się jednak wiele niedoskonałości w tym zakresie.

Diagnoza tego problemu była możliwa poprzez przeprowadzenie badania ankietowego skierowanego do wybranych jednostek administracji samorządowej: gmin, powiatów oraz województw.

Metodyka badań

Analiza i ocena aktualnego przebiegu procesu zarządzania ryzykiem w aspekcie zarządzania kryzysowego na poszczególnych szczeblach administracji samorządowej została przeprowadzona za pomocą ankiety badawczej skierowanej do gmin, powiatów i województw. Kwestionariusz ankiety składał się z 27 pytań otwartych i zamkniętych oraz metryczki. Ankieta miała formę ankiety pocztowej i obejmowała 101 wybranych jednostek samorządowych, w tym 27 gmin (miejskich, miejsko-wiejskich i wiejskich), 61 powiatów oraz 13 województw. Badanie ankietowe miało na celu przedstawienie zakresu problematyki

związanej z ryzykiem w obecnie funkcjonującym systemie prawno-organizacyjnym. Zostało ono przeprowadzone w II i III kwartale 2014 roku, dlatego w zakresie oceny poziomu występujących zagrożeń kryzysowych nie uwzględniono danych o zagrożeniach w roku 2015. Próba badawcza stanowi grupę reprezentatywną jednostek administracji samorządowej. Spośród wszystkich powiatów dobrano losowo te, które należą do wybranych województw, natomiast gminy, które przebadano, stanowią grupę zagnieżdżoną analizowanych powiatów. Ze względu na teren zamieszkania autorów pracy badanie ankietowe miało formę ankiety pocztowej. Próba badawcza obejmowała powiaty (najwięcej jednostek organizacyjnych), gminy i województwa (najmniej jednostek organizacyjnych), co nie sprzyjało równomiernemu rozkładowi wyników analizy statystycznej. Ankieta została skierowana do komórek właściwych w sprawach zarządzania kryzysowego, nie do konkretnego pracownika. W związku z tym respondentem jest dany wydział, referat, biuro lub samodzielne stanowisko pracy związane z działalnością zarządzania kryzysowego.

Analiza statystyczna zagrożeń kryzysowych według źródła bazy danych EM-DAT (*The International Disaster Database*¹) dotyczyła danych publikowanych wyłącznie do roku 2014.

Zebrany materiał badawczy, po wstępnej weryfikacji, został poddany analizie ilościowej. Uzyskane odpowiedzi zostały odpowiednio zakodowane i wprowadzone do obliczeń za pomocą narzędzia statystycznego. Analizę ilościową wykonano z użyciem programu komputerowego *Statistica* wersja 12.0.

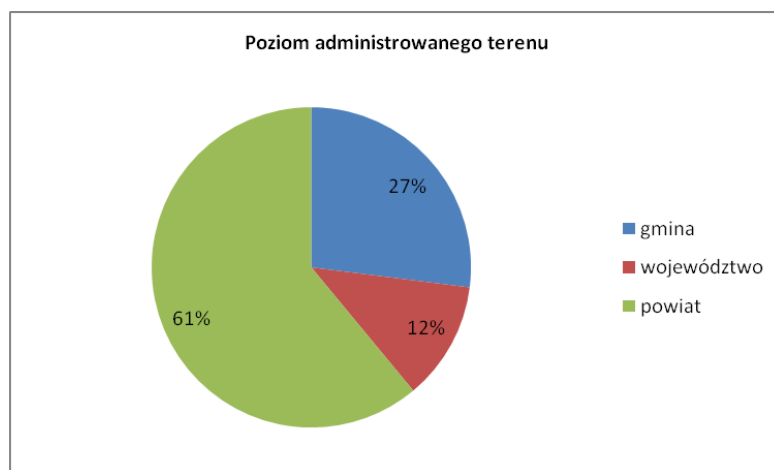
Na Rys. 1 przedstawiono strukturę próby badawczej pod względem poziomu administracyjnego.

Jak wynika z Rys. 1, spośród wszystkich respondentów, w badaniu udział wzięło 27% gmin, w tym gmin wiejskich, miejsko-wiejskich i miejskich, które podlegały administracyjnie pod badane powiaty. Te z kolei stanowią część analizowanych województw. Największą grupę wszystkich ankietowanych jednostek samorządowych stanowiły powiaty (61%), a następnie gminy. Ich nieznaczna liczba wynika z faktu, że często w strukturze danego Urzędu Gminy nie ma wyodrębnionego referatu zajmującego się sprawami zarządzania kryzysowego. Stąd do badania dobierano takie gminy, w których ta komórka funkcjonuje. Z ogólnej liczby 150 respondentów na badanie odpowiedziało 101 jednostek, w tym 13 województw, co stanowi 12% wszystkich ankietowanych.

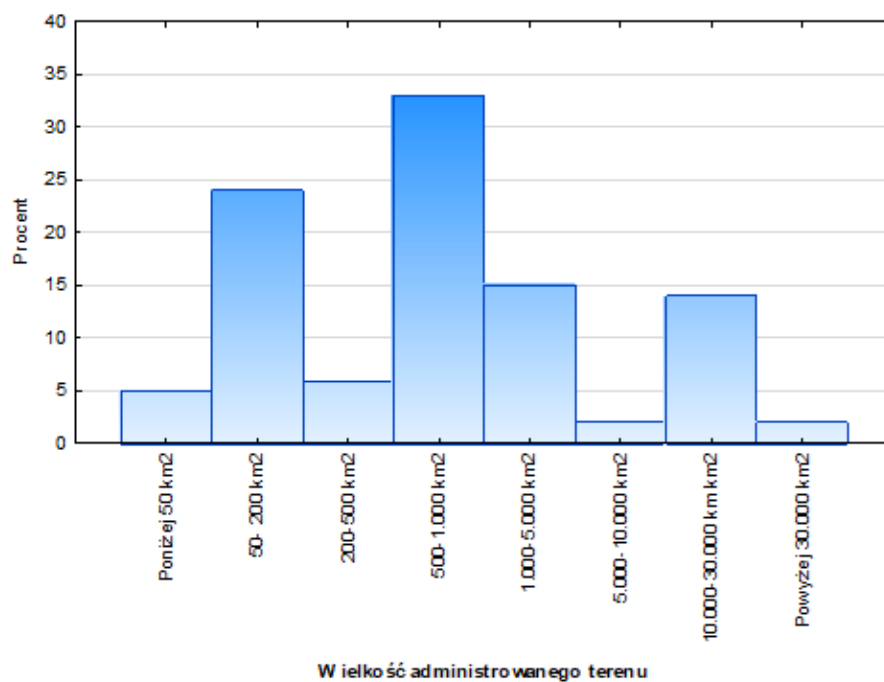
Na Rys. 2 przedstawiono udział badanych jednostek pod względem wielkości administrowanego terenu.

Jak wynika z Rys. 2, największą grupą badanych jednostek były te, których administrowany obszar mieści się w granicach 500–1000 km² oraz 50–200 km² (dotyczy głównie gmin). Natomiast najmniej liczną zbiorowość stanowiły jednostki o powierzchni 5000–10 000 km² oraz powyżej 30 000 km².

¹ Zob.: <http://www.emdat.be/>.

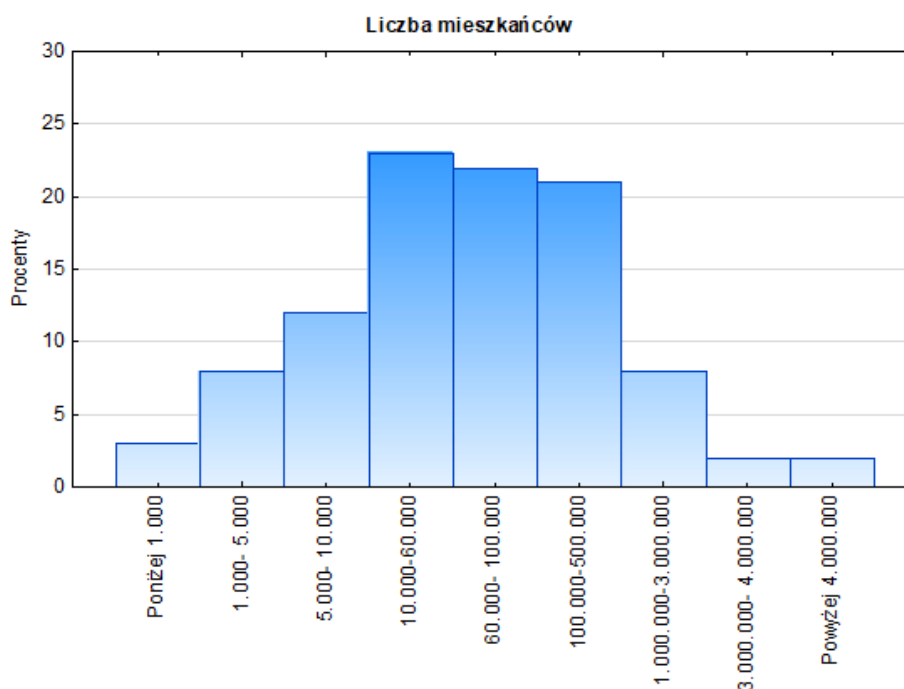

Rys. 1. Liczba województw, powiatów i gmin biorących udział w badaniu ankietowym, n = 101
 Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego w jednostkach administracji samorządowej.

Rys. 2. Udział procentowy badanych jednostek pod względem wielkości administrowanego terenu, n = 101
 Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego w jednostkach administracji samorządowej.

Z kolei na Rys. 3 zobrazowano próbę badawczą pod kątem liczby zamieszkujących osób.

Rys. 3. Struktura badanych jednostek pod względem liczby mieszkańców, n = 101

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego w jednostkach administracji samorządowej.

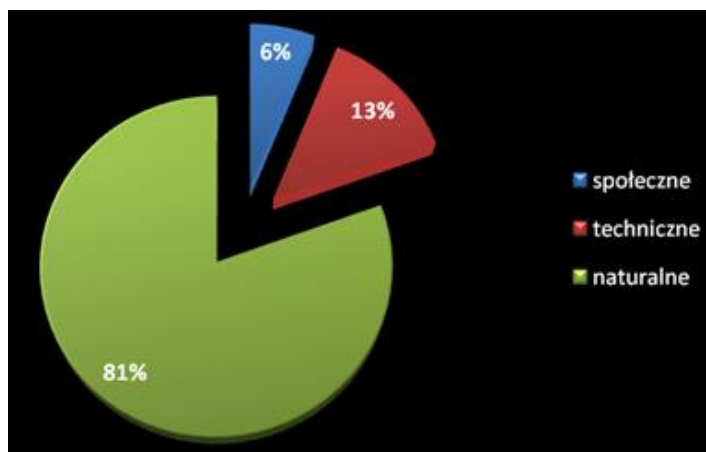
Analizując Rys. 3, można stwierdzić, że najliczniejszą grupę respondentów stanowi ta, której liczba zamieszkiwanych osób oscyluje w granicach 10 000–60 000 oraz 60 000–500 000. Natomiast najmniej odnotowano jednostek administracyjnych o liczbie mieszkańców poniżej 1000 oraz w granicach 3 000 000–4 000 000 i powyżej 4 000 000.

Analiza stanu aktualnego procesu zarządzania ryzykiem w aspekcie zarządzania kryzysowego w administracji samorządowej

Obszar badań zawarty w niniejszej publikacji obejmował następujące kwestie problematyczne: poziom bezpieczeństwa na szczeblach administracji

samorządowej, najczęściej pojawiające się zagrożenia, funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem, stosowane metody zarządzania ryzykiem i ich efektywność, przygotowanie kadrowe, działania wspomagające zapobieganiu zagrożeniom i przygotowaniu się na nie.

Punktem wyjścia do rozważań dotyczących zarządzania ryzykiem jest identyfikacja zagrożeń oraz ich ocena pod względem częstotliwości występowania. Zatem pierwszą rozpatrywaną kwestią w badaniach teoretycznych było ustalenie, na podstawie danych statystycznych ogólnego poziomu występujących zagrożeń w Polsce w okresie 1999–2014, które z kolei wywołują sytuacje kryzysowe (Rys. 4.).

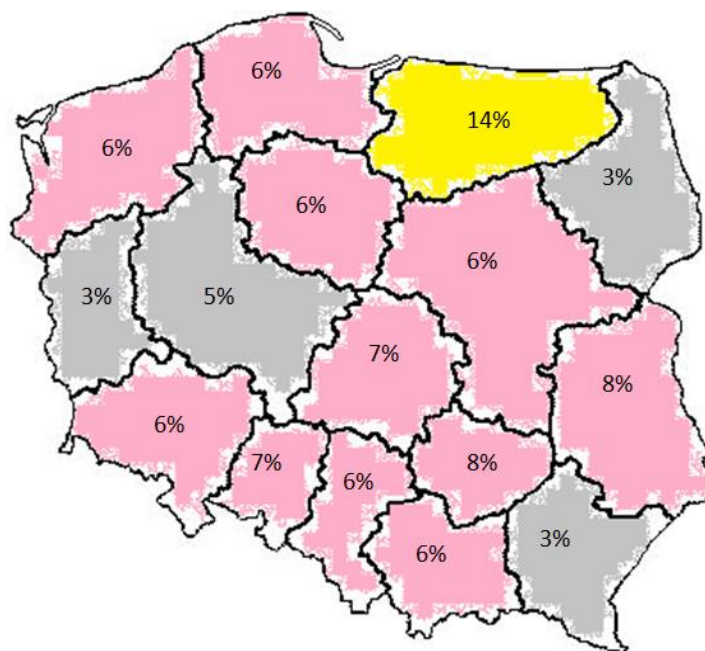

Rys. 4. Poziom wybranych zagrożeń w latach 1999–2013 w Polsce

Źródło: opracowanie własne na podstawie [4, 5, 11, 12]

Według opracowanych danych statystycznych [11] wynika, że na poszczególnych szczeblach zarządzania kryzysowego, w gminie, powiecie i województwie w badanym okresie 1999–2014, największa liczba powstałych sytuacji kryzysowych była związana z wystąpieniem zagrożeń naturalnych (81%), technicznych (13%) i społecznych (6%). Jest to stricte uzależnione od znacznie większego spectrum zagrożeń naturalnych w stosunku do pozostałych. Podobne dane uzyskano w wyniku przeprowadzenia analizy ryzyka za pomocą standardowej macierzy ryzyka dla zagrożeń znajdujących się w Krajowym Planie Zarządzania Kryzysowego [4]. Wynika z tego, że wśród wszystkich badanych zagrożeń najczęściej występowała powódź, a najrzadziej silne mrozy. Największy stopień szkodliwości także przypada na powódź, ponadto epidemię i skażenia chemiczne, natomiast najmniejszy na protesty społeczne. Większość zagrożeń oscyluje na poziomie średnim, jedynie powódź występuje na poziomie dużym, a silne mrozy na poziomie małym.

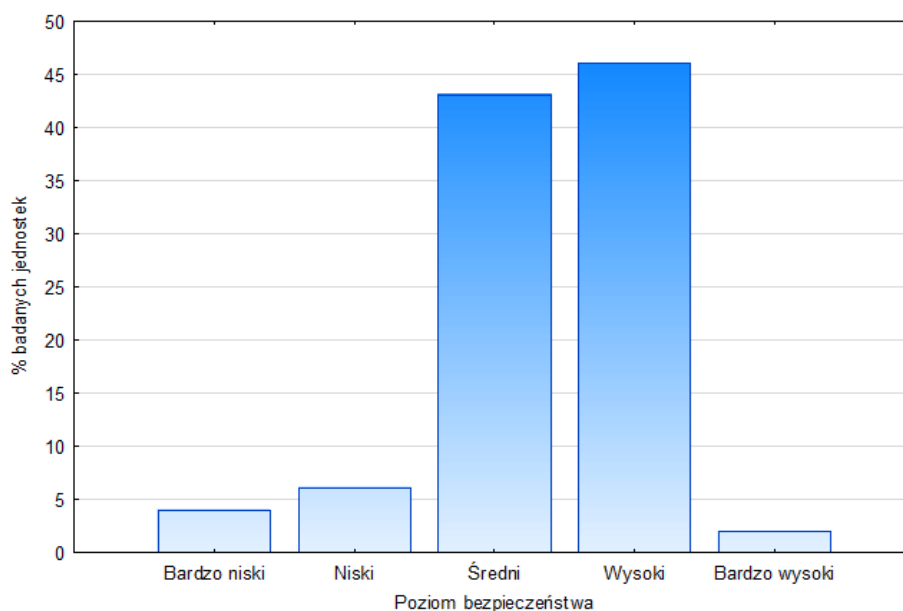
Z kolei najbardziej zagrożonym obszarem Polski w latach 1999–2014 pod względem występowania sytuacji kryzysowej okazały się powiaty województwa warmińsko-mazurskiego (14%). Poziom taki był wynikiem wystąpienia w tym okresie aż 26 zagrożeń naturalnych, 4 technicznych i jednego społecznego. Natomiast najniższy poziom zagrożenia został odnotowany w województwach podlaskim, podkarpackim oraz lubuskim, gdzie także dominującą rolę odgrywały zagrożenia naturalne. Jedyнным województwem, w którym liczba zdarzeń technicznych przekraczała liczbę zdarzeń naturalnych było województwo opolskie (6%). W pozostałych powiatach badanych województw, liczba zagrożeń kryzysowych oscylowała w granicach 6–8% (Rys. 5.).

Rys. 5. Poziom zagrożenia poszczególnych województw w Polsce w latach 1999–2014
Źródło: Opracowanie własne na podstawie: [5].

Kolejna kwestia problematyczna badań ankietowych dotyczyła określenia ogólnego poziomu bezpieczeństwa wybranych jednostek samorządowych, co przedstawia Rys. 6.

Jak wynika z Rys. 6, ogólny poziom bezpieczeństwa badanych jednostek samorządowych oscyluje na poziomie wysokim (45%) i średnim (43%). Tylko 6% wszystkich respondentów (głównie gmin) określa administrowany teren na poziomie niskim, a 4% bardzo niskim.

Rys. 6. Ogólny poziom bezpieczeństwa badanych jednostek samorządowych, n = 101

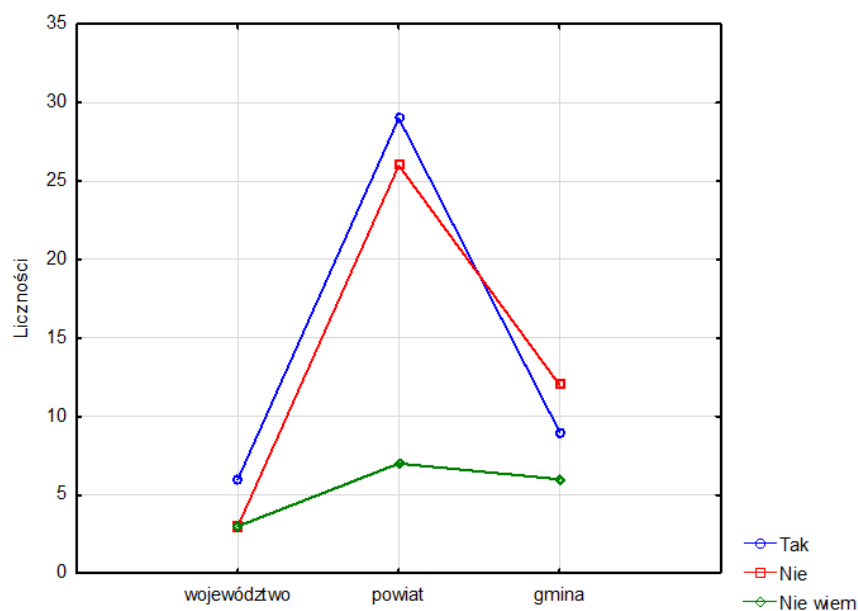
Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego w jednostkach administracji samorządowej.

Następnie ocenie poddano funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem na poszczególnych szczeblach administracji samorządowej, co przedstawia Rys. 7.

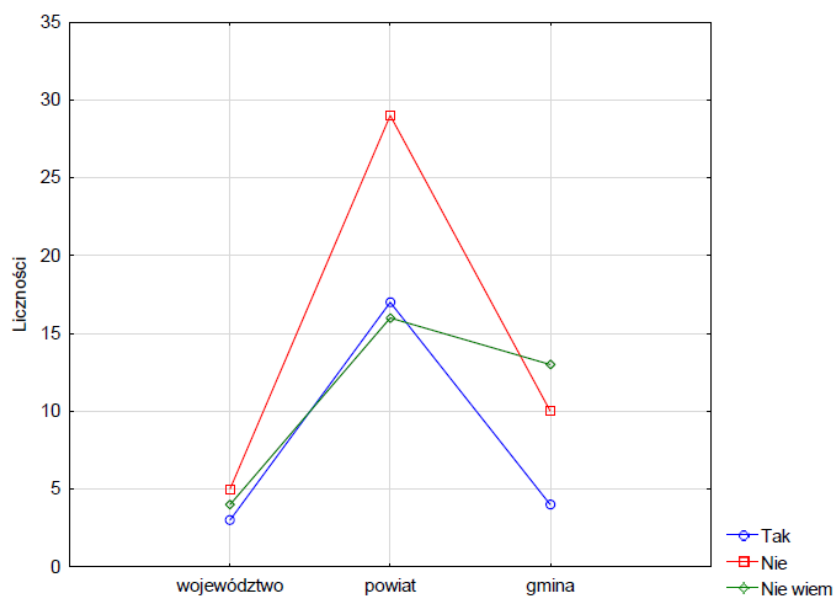
Analizując Rys. 7, można stwierdzić, że w większości badanych województw i powiatów funkcjonuje system zarządzania ryzykiem, natomiast na poziomie gminy jest to kwestia problematyczna. Powodem tego stanu rzeczy jest między innymi ograniczona liczbowo i niewyszkolona kadra, która mogłaby zajmować się tymi zagadnieniami w organizacji. Ponadto zdarza się, że często w małych administracyjnie jednostkach sam system zarządzania ryzykiem w ogóle nie funkcjonuje, a sprawy bezpieczeństwa spoczywają na powiatach.

Następną poruszaną kwestią była skuteczność metod zarządzania ryzykiem stosowanych przez wybrane jednostki samorządowe w prowadzeniu procesu zarządzania ryzykiem (Rys. 8.).

Z Rys. 8 wynika, że na poziomie województwa oraz powiatu dotychczas stosowane metody zarządzania ryzykiem w większości przypadków nie charakteryzowały się skutecznością. Z kolei w gminie respondenci nie mają zdania na ten temat, co może oznaczać, że zarządzanie ryzykiem z zastosowaniem odpowiedniej metody czy techniki nie jest weryfikowane pod kątem ich efektywności.

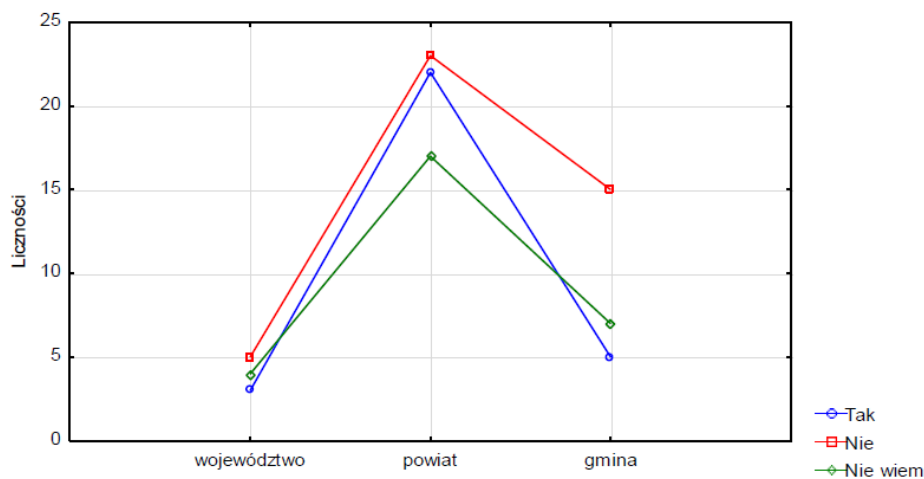

Rys. 7. Funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem w jednostkach samorządowych, n = 101
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego w jednostkach administracji samorządowej.

Rys. 8. Skuteczność metod zarządzania ryzykiem, n = 101
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego w jednostkach administracji samorządowej.

W toku badań, kolejnym zdiagnozowanym problemem w zakresie zarządzania ryzykiem, który się pojawia jest brak odpowiednio przygotowanej i wyszkolonej kadry do realizacji zadań z tego zakresu (Rys. 9.). Zjawisko to występuje na wszystkich poziomach administracyjnych, najdotkliwiej jednak w gminach. Część badanych jednostek nie jest w stanie określić, czy umiałoby taki proces zaplanować, zorganizować, kontrolować i monitorować. Problem posiadania wykwalifikowanej kadry wynika z faktu, iż osób, które zajmują się problematyką w powiecie, czy województwie, a zwłaszcza w gminie, jest niewiele i dzielą one swoje obowiązki pomiędzy innych pracowników. Liczba pracowników danej komórki organizacyjnej, właściwej w sprawach zarządzania kryzysowego zależy od wielkości administrowanego terenu. W województwach liczba ta waha się w granicach 14–125, natomiast w powiatach od 1 do 7. Najbardziej niekorzystna sytuacja występuje w gminach, gdzie często są to jednoosobowe stanowiska. Zdarza się, że pracownik zajmujący się problematyką zarządzania kryzysowego równocześnie wykonuje zadania z zakresu obrony cywilnej i spraw obronnych. Wówczas stanowisko ds. zarządzania kryzysowego obejmuje tylko część etatu (połowa, $\frac{1}{4}$, a nawet mniej). W takich przypadkach nie ma możliwości realizowania zadań z zakresu zarządzania ryzykiem, co dyskwalifikuje jego wdrożenie w ogóle. Niewątpliwie wprowadzenia zmian i konceptualizacja procesu zarządzania ryzykiem należy zacząć od podnoszenia kompetencji pracowników w tym zakresie. Brak przygotowania kadry wynika często ze słabo rozwiniętego systemu szkoleniowego.

Rys. 9. Przygotowanie kadry do zarządzania ryzykiem, n = 101

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego w jednostkach administracji samorządowej.

Kolejną kwestią, która została poddana ocenie wybranym jednostkom administracji samorządowej był sposób zapobiegania zagrożeniom i przygotowania się na nie. Wyniki badania przedstawiono na Rys. 10.

Rys. 10. Działania z zakresu zarządzania kryzysowego w celu zapobiegania zagrożeniom i przygotowania się na nie

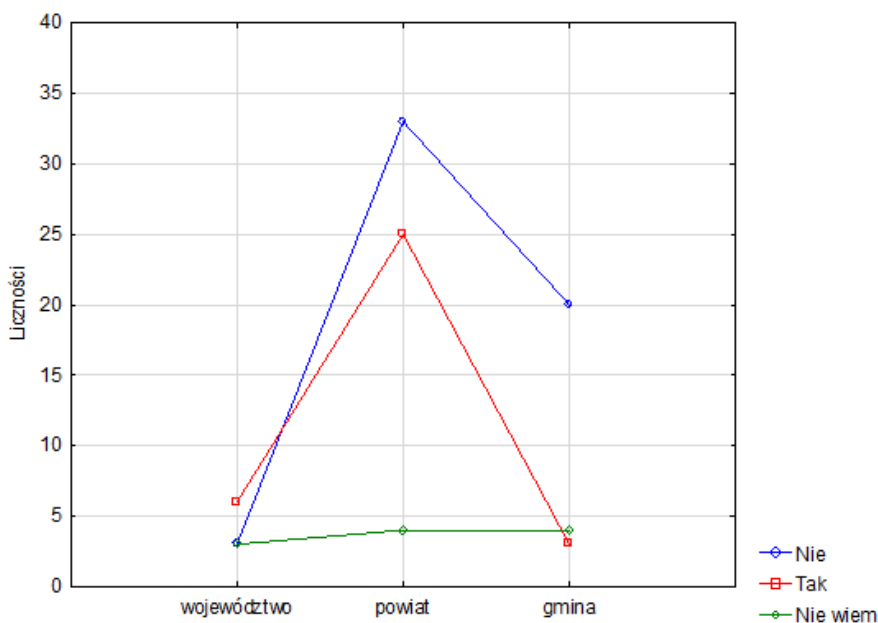
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego w jednostkach administracji samorządowej.

Według ankietowanych, działania w zakresie zarządzania kryzysowego, które mogłyby w większym stopniu zapobiegać sytuacjom kryzysowym oraz redukować ich skutki, a w przypadku, gdy nie jest to możliwe – przygotować się na nie, to przede wszystkim dogłębna charakterystyka występujących i potencjalnych zagrożeń. Istnieje potrzeba właściwej identyfikacji zdarzeń, zwłaszcza pod kątem ich odpowiedniej klasyfikacji, tak, aby były one rozpatrywane wielopłaszczyznowo. Duże znaczenie ma także stały monitoring sytuacji, który pozwala na przewidywanie jej następstw. Ponadto niezbędne jest opracowanie i dostosowanie odpowiednich działań do aktualnie zidentyfikowanych zagrożeń, a zatem stworzenie scenariuszy zdarzeń.

Bez wątpienia wszystkie wyżej wymienione zadania z zakresu zarządzania kryzysowego wiążą się z procesem zarządzania ryzykiem, zwłaszcza z etapem identyfikacji, analizy i oceny. Jednostki administracji samorządowej zgłaszają potrzebę wprowadzenia spójnej i jednolitej metodyki, która pozwoli na zapobieganie zdarzeniom. Wynika z tego, że aktualny proces zarządzania ryzykiem na szczeblach administracji samorządowej nie jest w pełni efektywny i kompleksowy.

wy. Badane jednostki samorządowe zwracają uwagę także na przygotowanie kompetencyjne osób odpowiedzialnych za wdrożenie procesu poprzez ćwiczenia i szkolenia. Jest to istotne, ponieważ w większości komórki organizacyjne nie posiadają wykwalifikowanej kadry, która będzie odpowiedzialna za wdrożenie i przeprowadzenie procesu zarządzania ryzykiem. Obok tak znaczących kwestii respondenci wskazywali także na conceptualizację algorytmów postępowania z zagrożeniami, z uwzględnieniem różnych wariantów zdarzeń. Ponadto prawie 30% ankietowanych uważa, że dobrym rozwiązaniem może być wsparcie ze strony ekspertów, co z kolei daje możliwość wymiernych korzyści w zakresie prawidłowo realizowanego procesu zarządzania ryzykiem, aczkolwiek wiązałoby się to z poniesieniem dodatkowych nakładów finansowych.

Ostatnią poruszaną kwestią w badaniu ankietowym był aspekt dotyczący wspomagania komputerowego systemu zarządzania ryzykiem. Wyniki odpowiedzi respondentów obrazuje Rys. 11.

Rysunek 11. Wspomaganie komputerowe systemu zarządzania ryzykiem w jednostkach samorządowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego w jednostkach administracji samorządowej.

Wynika z niego, że w większości powiatów i gmin nie funkcjonuje komputerowe wspomaganie systemu zarządzania ryzykiem. Natomiast odwrotną sytuację można zauważyć w województwie. Powodem tego stanu rzeczy jest przede wszystkim wymóg posiadania odpowiednich nakładów finansowych na

zakup i wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem w danej organizacji oraz dopasowanie go do aktualnych warunków, a także bieżąca obsługa tych aplikacji przez zespół wyszkolonych pracowników.

W tym aspekcie rekomenduje się wdrożenie narzędzia informatycznego, który z jednej strony wspomagałby cały proces zarządzania ryzykiem, z drugiej zaś, był doskonałą bazą danych o zagrożeniach.

Wnioski

Zajmowanie się problematyką ryzyka wynika także z *Ustawy o zarządzaniu kryzysowym* [9] oraz innych dokumentów normatywnych (między innymi związanych z wymogami unijnymi) [1,5]. Obliguje to zatem jednostki administracji samorządowej (a także szczebel rządowy) do realizacji zadań z tego zakresu. Jednakże przeprowadzone badania teoretyczne oraz ankietowe zakończyły się konkluzją, która wyraźnie wskazuje, że aktualny proces zarządzania ryzykiem w zarządzaniu kryzysowym nie przebiega prawidłowo i wymaga udoskonalień, tak, aby jego efektywność bezpośrednio przekładała się na budowanie bezpiecznej przestrzeni dla obywateli, ich mienia oraz środowiska naturalnego, w którym funkcjonują.

Po pierwsze próba odpowiedzi na pytanie dotyczące poziomu zagrożeń w wybranych jednostkach wykazała, że ogólny poziom oscyluje jako średni. Nie jest on zatem gwarantem zapewnienia bezpieczeństwa, a zatem wymaga działań związanych z zarządzaniem ryzykiem.

Sama istota ryzyka wyraża się przede wszystkim w zrozumieniu potencjalnych lub występujących zagrożeń, które stanowią jego nierozłączny element. Dlatego też ryzyko jest tak ważną składową zarządzania kryzysowego. Dotyczy przede wszystkim właściwego oszacowania wartości prawdopodobieństwa i skutków zagrożenia, a następnie zarządzania nim w trakcie trwania całego procesu zarządzania ryzykiem. W tym aspekcie z przeprowadzonego badania ankietowego wynika, że największym prawdopodobieństwem wystąpienia zagrożeń charakteryzują się zagrożenia naturalne.

Ważną rolę odgrywają także metody, narzędzia i techniki, którymi można badać dane zagrożenie, a które ułatwiają znacznie przygotowanie się na występowanie zagrożeń oraz minimalizowanie ich skutków. Wybór metody może mieć charakter dowolny, natomiast rekomenduje się stosowanie ich, uwzględniając poszczególne etapy procesu: ustalenie kontekstu, identyfikacja zagrożeń, analiza i ocena ryzyka, reakcja na ryzyko wraz z monitoringiem i komunikacją [2].

Obecnie proces analizy i oceny ryzyka występuje w większości badanych jednostek samorządowych na wyższym i średnim szczeblu i polega na charakterystyce zagrożeń, określeniu prawdopodobieństwa wystąpienia danego zdarzenia wraz ze wskazaniem poziomu skutków, a następnie skonstruowaniu macie-

rzy ryzyka. Jak już wspomniano wcześniej, proces ten w obecnym przebiegu ocenia się jako mało efektywny i wynika z braku przyjęcia jednolitej dla wszystkich szczebli samorządowych koncepcji zarządzania ryzykiem, a zatem właściwego doboru metod i technik zarządzania ryzykiem, deficytu wyszkolonych pracowników w tym zakresie oraz rozbieżności w usystematyzowaniu etapów procesu, a także wielu ograniczeń wynikających ze struktury organizacyjnej danej jednostki (np. wielkości, położenia itp.).

Działania, które wspomogłyby proces zarządzania ryzykiem mogłyby być ukierunkowane w pierwszej kolejności na szkolenie kadr. Dzięki temu przedsięwzięciu proces może być sprawnie realizowany. Brak tego czynnika może spowodować zakłócenia we właściwej identyfikacji, analizie i ocenie ryzyka, a następnie w jego stałym monitoringu. Istotne jest także w dalszej kolejności zaaplikowanie odpowiedniej metodyki zarządzania ryzykiem oraz wspomagania informatycznego.

Proponowanym rozwiązaniem jest także to, by proces zarządzania ryzykiem w jednostkach administracji samorządowej w stosunku do występujących lub potencjalnych zdarzeń kryzysowych był przeprowadzony w kilku etapach, tj.: określenie kontekstu, identyfikacja, analiza, ocena ryzyka, reakcja na ryzyko oraz komunikacja i monitoring [2]. Istotne jest także, aby proces miał swoje odzwierciedlenie w planach zarządzania ryzykiem.

W propozycji zmian nad koncepcją zarządzania ryzykiem w jednostkach administracji samorządowej ważną rolę odgrywają także struktury zarządzania kryzysowego. Wśród wojewódzkich, powiatowych i gminnych zespołów zarządzania kryzysowego warto poddać dyskusji problem odpowiedzialności za przygotowanie, a następnie kierowanie i kontrolę ryzyka. Pojawia się również sugestia prawidłowego przeszkolenia jednostki do wykonywania tych zadań. W zarządzaniu kryzysowym wiodącą funkcję na poszczególnych szczeblach administracji samorządowej pełni odpowiednio wojewoda, starosta, wójt. Warto zwrócić uwagę w czyich kompetencjach zawierać się będzie kierowanie procesem zarządzania ryzykiem. Uwzględniając fakt, iż w aspekcie zarządzania kryzysowego administracja samorządowa to organ powołany do realizacji zadań nad bezpieczeństwem określonych jednostek w ramach środków przyznanych przez rząd, zdolność reagowania poszczególnych szczebli zarządzania powinna opierać się na realnych rozwiązaniach. Rola decydentów na poziomie województwa, powiatu czy gminy winna zatem sprowadzać się do sprawnego zarządzania ryzykiem w celu minimalizowania chociażby strat wynikających z zaistnienia zagrożenia.

Biorąc pod uwagę, że badania nad tą problematyką były przeprowadzone w roku 2014, a ich wyniki opublikowane po raz pierwszy w roku 2016, koniecznym byłoby zweryfikowanie ich aktualności po wdrożeniu rekomendowanych rozwiązań. Daje to z pewnością możliwość oceny nie tylko stanu procesu zarządzania ryzykiem w jednostkach samorządowych ale także i jego ewaluacji.

Zatem temat przedstawiony w pracy wydaje się być kwestią nadal otwartą i wciąż wymagającą dalszych badań w tym zakresie.

Literatura

- [1] Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady 1313/2013/EU z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 roku o zarządzaniu kryzysowym, Dz.U. 2007 nr 89 poz. 590 z poz. zm.
- [2] ISO Guide 73/ISO 31000.
- [3] Kaczmarek T., Zarządzanie ryzykiem. Ujęcie interdyscyplinarne, Wyd. Difin, Warszawa 2010.
- [4] Krajowy Plan Zarządzania Kryzysowego, Warszawa 2012.
- [5] Ocena ryzyka na potrzeby zarządzania kryzysowego, Wyd. RCB, Warszawa 2013.
- [6] Sienkiewicz, P., Marszałek M., Górny P., Ryzyko w zarządzaniu kryzysowym, Wyd. A. Marszałek, Warszawa 2012.
- [7] Skomra W (red. naukowa), Metodyka oceny ryzyka na potrzeby systemu zarządzania kryzysowego RP, Wyd. BEL Studio, Sp. z o.o., Warszawa Ocena ryzyka na potrzeby zarządzania kryzysowego, Wyd. RCB, Warszawa 2013.
- [8] Jastrzębska M., Janowicz- Lomott M., Łyskawa K., Zarządzanie ryzykiem w działalności jednostek samorządu terytorialnego ze szczególnym uwzględnieniem ryzyka katastroficznego, Wyd. Wolters Kluwer SA, Warszawa 2014.
- [9] Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 roku o zarządzaniu kryzysowym, Dz.U. 2007 nr 89 poz. 590 z poz. zm.
- [10] www.rcb.gov.pl [odczyt: 29.12.2015]
- [11] www.emdat.be [odczyt: 12.12.2015]
- [12] Zagrożenia okresowe występujące w Polsce, Wyd. Wydział Analiz RCB, Warszawa 2013.